

UCHWAŁA Nr XXVI / 102 / 2016

Rady Miasta w Skierniewicach

z dnia 23 czerwca 2016r.

**w sprawie uchwalenia „Gminnego programu wspierania rodziny
na lata 2016 – 2018 w Mieście Skierniewice”**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446), art.176 pkt 1 oraz 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r. poz. 575) Rada Miasta Skierniewice uchwała, co następuje:

- § 1.Uchwala się „Gminny program wspierania rodziny na lata 2016 – 2018 w Mieście Skierniewice”, stanowiący załącznik do uchwały.
- § 2.Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Skierniewice.
- § 3.Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Andrzej Melon

*Załącznik do Uchwały
Nr XXVI /102 /2016
Rady Miasta Skierniewice
z dnia 23 czerwca 2016 roku*

**Gminny program wspierania rodziny
w Mieście Skierniewice
na lata 2016 – 2018**

Skierniewice, 2016

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
I. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Miejskiej Skierniewice	4
II. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań programu wspierania rodziny w Mieście Skierniewice	25
III. Analiza SWOT	26
IV. Misja	28
V. Cele główne i szczegółowe	28
VI. Realizacja programu	29
VII. Projektowane źródła finansowania programu	32
VIII. Efekty i rezultaty programu	32
IX. Monitoring i ewaluacja	33

WSTĘP

Rodzina to naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które wpływa na jego osobowość, przekazując mu swój cały system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest środowiskiem wychowania i opieki nigdy nie dającym się w pełni zastąpić. Prawidłowo funkcjonująca rodzina konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania stanowi dla swych członków, a przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego. Jest też najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Jednak niekiedy dochodzi do niewłaściwego wypełniania funkcji przez naturalną rodzinę i wówczas zachodzi potrzeba ograniczenia jej autonomii i podjęcie interwencji na rzecz najlepiej pojętego interesu dziecka. Sytuacje kryzysowe w rodzinach mogą wywoływać różne czynniki, np. sieroctwo, ubóstwo, złe warunki mieszkaniowe, brak pracy, alkoholizm i inne uzależnienia, przemoc, ciężkie choroby somatyczne i psychiczne, niezaradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, emigracja za pracę, niedostosowanie społeczne czy skutki przedwczesnego macierzyństwa. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i monitorowania przedstawicieli różnych grup zawodowych: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, funkcjonariuszy Policji, opiekunów świetlic środowiskowych, kuratorów sądowych itp.

Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny problemowej należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Z tego powodu polityka państwa oraz wszelkie działania instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych powinny być nakierowane na pomoc udzielaną rodzinie i w rodzinie. Podstawowym założeniem „Gminnego programu wspierania rodziny w Mieście Skierniewice na lata 2016 – 2018” opracowanego w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015r. poz. 332 z późn. zm.) jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Ma on na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. W myśl ww. ustawy na jednostki

samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek opracowania i realizacji 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Realizowane zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale i na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny.

Należy zauważyć, że wspieranie rodziny to jednocześnie rozwój i wzmocnienie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.

I. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W GMINIE MIEJSKIEJ SKIERNIEWICE

Zgodnie z danymi Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Skierniewice w mieście Skierniewice na dzień 31.12.2015r. ogółem było 48 200 mieszkańców, w tym 47 222 osób zameldowanych na pobyt stały. W 2015r. urodziło się 462 dzieci, a zmarły 483 osoby. Przyrost naturalny wyniósł – 21.

Dane o sytuacji demograficznej
(stan na 31.12.2015r.)

Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Mieszkańcy zameldowani na stałe (w osobach)			
Ogółem	47 685	47 548	47 222
Kobiety			
Ogółem	24 979	24 905	24 755
Wiek 0 – 17	4 015	3 998	4 036
Wiek produkcyjny	15 169	14 849	14 406
Wiek emerytalny	5 795	6 058	6 313
Mężczyźni			
Ogółem	22 706	22 643	22 467
Wiek 0 – 17	4 383	4 415	4 380
Wiek produkcyjny	15 987	15 740	15 460
Wiek emerytalny	2 336	2 488	2 627

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2015 dla gminy M. Skierniewice

Infrastruktura społeczna
(stan na 31.12.2015r.)

Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba mieszkań w zasobie gminy w tym	1 454	1 421	1 312
Liczba mieszkań socjalnych	67	63	77
Liczba złożonych wniosków o przydział mieszkania z zasobów gminy w tym	287	245	247
Liczba złożonych wniosków o przydział mieszkania socjalnego	74	64	67
Liczba żłobków i miejsc w żłobkach	Jeden żłobek z jedną filią na 110 miejsc łącznie	Jeden żłobek z jedną filią na 110 miejsc łącznie	Jeden żłobek z dwoma filiami na 270 miejsc łącznie. Jeden żłobek niepubliczny na 16 miejsc
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsca w żłobku	10	15	0
Liczba przedszkoli	8	8	8
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsca w przedszkolu wg złożonych wniosków	0	0	0
Liczba szkół podstawowych	7	7	7
Liczba szkół gimnazjalnych	7	7	8
Liczba szkół ponadgimnazjalnych	6	6	6
Liczba szkół ponadgimnazjalnych przygotowujących do zawodu	9	10	9
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży	11	11	16
Liczba bibliotek publicznych	5	5	5
Liczba domów kultury	2	2	2
Liczba obiektów sportowych	5	5	5
Liczba boisk przyszkolnych	11	11	11
Liczba podstawowych zespołów opieki zdrowotnej	8	8	8
Liczba szpitali	1	1	1

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2015 dla gminy M. Skierniewice

Z danych Urzędu Miasta Skierniewice – Wydziału Edukacji wynika, że na terenie miasta funkcjonuje 30 szkół oraz 22 przedszkola.
(stan na 31.09. 2015r.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	ILOŚĆ SZKÓŁ	LICZBA UCZNIÓW	POMOC MATERIALNA: STYPENDIUM SZKOLNE, ZASIŁEK SZKOLNY, „WYPRAWKA SZKOLNA”
Publiczne szkoły podstawowe dla młodzieży, w tym specjalne z wyłączeniem oddziałów przedszkolnych	7	3 628	264
Publiczne gimnazja dla młodzieży, w tym specjalne i szkoły przyspasabiające do pracy	8	1 296	146
Publiczne szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży, w tym specjalne	6	2 470	66
Niepubliczne szkoły podstawowe dla młodzieży	3	213	2
Niepubliczne gimnazja dla młodzieży	2	190	2
Niepubliczne szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży	2	147	3
WYSZCZEGÓLNIENIE	ILOŚĆ PRZEDSZKOLI	LICZBA MIEJSC	LICZBA DZIECI
Publiczne przedszkola	8	1 450	1 344
Oddziały przedszkolne w publicznych szkołach podstawowych, w tym specjalne	5	175	114
Niepubliczne przedszkola	8	575	402

Na terenie Miasta Skierniewice wykorzystywane są różnorodne formy wspierające dziecko i rodzinę w różnych aspektach, począwszy od pomocy w środowisku lokalnym świadczonej przez samorząd gminny, organizacje pozarządowe i inne instytucje wspierające rodzinę i młodzież, różne formy rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych, aż do rodzinnej i instytucjonalnej opieki zastępczej, czyli rodzin zastępczych i placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Do tych instytucji należą:

- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Dom” – placówka wielofunkcyjna;
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach;
- Powiatowy Urząd Pracy w Skierniewicach;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Skierniewicach;
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Skierniewicach;
- Skierniewickie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Ametyst” z Ośrodkiem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Hostelem dla Ofiar Przemocy;
- Stowarzyszenie Rozwoju Rodziny „Focus”;
- Fundacja „Dzieciocy Uśmiech”;
- Fundacja Pomocy Społecznej „Chodźmy Razem” – prowadzi Świetlicę Opiekuńczo - Wychowawczą przy Szkole Podstawowej Nr 7, Świetlicę Środowiskową przy Gimnazjum Nr 3, w siedzibie głównej w Skierniewicach przy ul. Prymasowskiej 17 – „Dobry Start” oraz przy Parafii Miłosierdzia Bożego – „Kreator Sukcesów”;
- Stowarzyszenie osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej”;
- Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Wspólna Troska”;
- Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Nasze Dzieci”;
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy – prowadzi świetlice opiekuńczo-wychowawczych – w szkołach oraz w siedzibie głównej przy ul. Rybickiego w Skierniewicach;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Polski Komitet Pomocy Społecznej – prowadzi świetlicę socjoterapeutyczną;
- Stowarzyszenie Romów w Skierniewicach – prowadzi świetlicę integracyjną dla dzieci pochodzenia romskiego;
- Fundacja Centrum Praw Kobiet;
- PCK – grupa wsparcia, posiłki dla dzieci i osób tego potrzebujących.

Podejmowane działania na rzecz rodziny powinny być zróżnicowane w zależności od natężenia problemów występujących na danym terenie, należy bowiem pamiętać, że innych form wsparcia i pomocy oczekują rodziny z problemami bezrobocia i zagrożenia ubóstwem, a innych rodziny z niewydolnością wychowawczą. W tym celu zasadne jest wykorzystanie

istniejących zasobów w postaci instytucji i organizacji pozarządowych w podejmowaniu działań pomocowych i wspierających rodziną oraz instytucjonalną pieczę zastępczą.

Wśród organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Skierniewice należy wymienić:

- Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Skierniewicach:
 - w ramach dotacji zajmuje się dożywianiem, a w tym są to posiłki dowożone do Szkoły Podstawowej Nr 7 i do Szkoły Podstawowej Nr 4 oraz dożywianiem w „Stołówce PCK w Skierniewicach” ul. Kozińskiego 3 dla dzieci do 6 roku życia oraz dla dorosłych, realizuje program wspierania osób z problemem alkoholowym „Nowa Droga”;
- Klub Sportowy Polonia – prowadzi zajęcia hokeja na trawie;
- Szkolny Związek Sportowy – prowadzi pozalekcyjne zajęcia sportowe w publicznych szkołach na terenie Miasta Skierniewice;
- Polski Komitet Pomocy Społecznej – prowadzi świetlicę „środowiskowo – profilaktyczną”;
- Stowarzyszenie Rozwoju Rodziny „Focus” – realizacja programu „Bez odurzeń”, „Życie bez alkoholu”;
- Miejski Klub Sportowy „Ósemka” – organizuje zajęcia i szkolenia dla dzieci i młodzieży – koszykówka;
- Uczniowski Klub Sportowy „Nawa” – prowadzi zajęcia pływackie dla dzieci zagrożonych patologią;
- Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego „Zawisza” – wspiera rozwój dzieci i młodzieży poprzez działalność wychowawczą, promującą zdrowy styl życia, wolny od uzależnień – „Świat według skauta”;
- Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wojownik” – organizuje wyjazdy letnie dla dzieci oraz prowadzi zajęcia pozalekcyjne w judo;
- Stowarzyszenie na rzecz młodzieży „Brama” – prowadzi zajęcia psychologiczne oraz rozwija pasje wśród młodych ludzi;

- Skierniewickie Stowarzyszenie „Olimpijczyk” – organizuje spotkania z olimpijczykami w ramach których prowadzone są zajęcia sportowe;
- Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego PWSZ – prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży;
- Związek Harcerstwa Polskiego - prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży oraz organizuje dla nich wypoczynek letni;
- Miejski Klub Sportowy „Widok” – prowadzi zajęcia pozalekcyjne w Klubie Widok Skierniewice;
- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe – organizuje czas wolny dzieci i młodzieży z przedszkoli i szkół na pływalni i nad Zalewem w czasie wakacji;
- Klub Sportowy „Polonia” – organizuje zajęcia sportowe pozalekcyjne oraz wypoczynek w czasie wakacji;
- Fundacja „Dziecięcy Uśmiech” – prowadzi świetlicę im. Janusza Korczaka przy ZSSO
 - organizuje kolonie dla dzieci z rodzin patologicznych i zagrożonych uzależnieniem;
- Fundacja Pomocy Społecznej „Chodźmy Razem” – prowadzi świetlice i zajęcia dla dzieci i młodzieży: „Kreator sukcesu”, Dziecięco-Młodzieżowe Centrum „Dobry Start”, organizuje Dzień Dziecka;
- TPD – prowadzi świetlice i zajęcia oraz koła zainteresowań w szkołach i w siedzibie głównej;

W ramach przeciwdziałania i walki z uzależnieniami działają:

- TPD – realizacja projektu „Narkotykom mówimy STOP”
- Fundacja Pomocy Społecznej „Chodźmy Razem” – realizuje m.in. program „Dziękuję to nie dla mnie”.
- Fundacja „Dziecięcy Uśmiech” – prowadzi działalność profilaktyczną

Działalność na rzecz rodzin mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego prowadzi „Stowarzyszenie Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów

w Polsce”. Stowarzyszenie to prowadzi świetlicę integracyjną dla dzieci pochodzenia romskiego.

Placówki Wsparcia Dziennego – Świetlice działające na terenie Skierniewic:

- Dziecięco-Młodzieżowe Centrum „Dobry Start”, ul. Prymasowska 17/3;
- Świetlica Środowiskowa „Kreator Sukcesu”, ul. Siostry Faustyny Kowalskiej 1;
- Świetlica Środowiskowa przy Gimnazjum Nr 3, ul. Kilińskiego 9;
- Świetlica Profilaktyczna dla Szkoły Podstawowej Nr 2, ul. Siostry Faustyny Kowalskiej 1;
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Szkole Podstawowej nr 1, ul. Sienkiewicza 14;
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Szkole Podstawowej Nr 4, ul. Jasna 30;
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących, ul. M. Konopnickiej 5;
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Zespole Szkół Integracyjnych, ul. Tetmajera 7;
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Gimnazjum Nr 1, ul. Szarych Szeregów 6;
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Gimnazjum Nr 3, ul. Kilińskiego 9;
- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze przy Oddziale Powiatowym TPD, ul. Rybickiego 6;
- Świetlica Terapeutyczna przy Oddziale TPD, ul. Rybickiego 6;
- Świetlica im. Janusza Korczaka przy Szkole Podstawowej Nr 5, ul. M. Konopnickiej 5;
- Świetlica Środowiskowo- Profilaktyczna z programem socjoterapeutycznym Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, ul. Mszczonowska 15;
- Świetlica Profilaktyczna przy Szkole Podstawowej Nr 7, ul. Św. M. Kolbe 30;
- Świetlica prowadzona w formie podwórkowej ul. Żwirki i ul. Sienkiewicza, teren skateparku i miniparku na Osiedlu Widok.

Ważnym elementem działań na rzecz rodzin wielodzietnych z terenu Miasta Skierniewice jest realizowany przez Urząd Miasta Skierniewice program „Skierniewicka Rodzina Plus”. Program ten ma na celu umacnianie i wspieranie realizacji funkcji rodzin

wielodzietnych, kształtowanie pozytywnego wizerunku modelu rodziny wielodzietnej, zwiększenie dostępności do dóbr kultury i sportu oferowanych na terenie gminy Miasto Skierniewice oraz poprawę warunków materialnych rodzin wielodzietnych.

Pomimo otwarcia rynków pracy przez wiele państw członkowskich Unii Europejskiej i związanej z tym migracji zarobkowej nadal ważną kwestią społeczną naszej gminy pozostaje bezrobocie. Bezrobocie przyczynia się bowiem do pojawiania się w rodzinach różnych dysfunkcji, zaburzających jej funkcjonowanie.

W mieście Skierniewice liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy sukcesywnie maleje jednak nadal ta grupa społeczeństwa stanowi przeważającą część osób, które są objęte pomocą społeczną.

Dane o sytuacji na rynku pracy
(stan na 31.12.2015r.)

Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Rynek pracy			
Bezrobotni ogółem	2 629	1 844	1 667
Bezrobotni długotrwale ogółem	1 064	942	834
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	557	267	279

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2015 dla gminy M. Skierniewice

Przekrój wszystkich powodów przyznawania pomocy społecznej oraz liczby osób i rodzin, które z niej skorzystały w latach 2013 – 2015
(stan na 31.12.2015r.)

Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia w ramach zadań własnych bez względu na rodzaj i formę			
Liczba rodzin	1 535	1 287	1 095
Liczba osób w tych rodzinach	3 479	2 812	2 428
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne			
Liczba rodzin	1 062	905	932
Liczba osób w rodzinach	2 410	1 923	2 011
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia niepieniężne			
Liczba rodzin	459	457	523
Liczba osób w rodzinach	1 243	1 298	1 488
POWODY UDZIELANIA POMOCY I WSPARCIA			
Powody przyznania pomocy	Ilość rodzin 2013r.	Ilość rodzin 2014r.	Ilość rodzin 2015r.
Ubóstwo	798	681	811
Bezrobocie	677	618	593
Niepełnosprawność	335	341	375
Długotrwała lub ciężka choroba	281	229	294
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	347	284	282
Alkoholizm	207	179	191
Narkomania	11	5	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa	91	99	104

W tym – wielodzietność	18	20	22
Bezdomność	11	11	20
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	34	28	35
Sieroctwo	0	0	0
Przemoc w rodzinie	60	48	60

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2015 dla gminy M. Skierniewice

Jak pokazują dane powyższej tabeli największą liczbę osób i rodzin korzystających ze wsparcia MOPR w Skierniewicach odnotowano z uwagi na bezrobocie oraz ubóstwo. Niepokój budzą również wyniki analizy liczby rodzin korzystających z uwagi na przemoc w rodzinie oraz alkoholizm, gdyż liczba rodzin dotkniętych tymi zjawiskami jest wzrastająca lub pozostaje niemal na tym samym poziomie. Świadczyć to może o tym, że w rodzinach tych utrzymują się sytuacje patologiczne i zagrażają im zjawiska przemocy.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, a zwłaszcza prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Przy rozpoznaniu przemocy, rejestracji przebiegu zdarzenia i jego skutków oraz wszczęcia postępowania przygotowawczego wobec sprawcy przemocy służy procedura „Niebieskiej Karty”. Większość spraw z art. 207 kk (znęcanie się nad rodziną) nie trafia do wymiaru Sądu lub jest umarzana z powodu braku dowodów. Każde udokumentowane zdarzenie, nawet jeśli nie pociąga za sobą drastycznych skutków, jest dowodem na ciągłość i powtarzalność przemocy i może zostać wykorzystane jako dowód procesowy.

Zarządzeniem Nr 61.2011 z dnia 13 czerwca 2011r. Prezydent Miasta Skierniewice powołał Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie należy głównie:

- Realizacja założeń Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Skierniewice przyjętego Uchwałą Nr X/46/11 Rady Miasta Skierniewice z dnia 25 marca 2011r;
- Wskazywanie priorytetów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta Skierniewice;

- Składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w artykule 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Współdziałanie z jednostkami organizacyjnymi oraz innymi podmiotami Miasta Skierniewice przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- Inicjowanie przedsięwzięć mających na celu zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- Wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie strategii postępowania;
- Prowadzenie banku informacji o działających na terenie Miasta Skierniewice instytucjach i organizacjach udzielających pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową;
- Współpraca z mediami w celu upowszechniania informacji dotyczących przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wchodzi przedstawiciele z następujących instytucji:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach;
- Sąd Rejonowy w Skierniewicach;
- Komenda Miejska Policji w Skierniewicach;
- Wojewódzki Szpital Zespolony w Skierniewicach;
- Skierniewickie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Ametyst”;
- Wydział Edukacji Urzędu Miasta Skierniewice;
- Wydział Gospodarczy i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Skierniewice;
- Rada Miasta Skierniewice;
- Stowarzyszenie Rozwoju Rodziny „Focus” w Skierniewicach;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skierniewicach.

Dane dotyczące sytuacji kryzysowych, które miały miejsce w środowiskach domowych w latach 2013 – 2015

Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba interwencji domowych, podczas których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”	29	28	76
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	87	73	214

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W rodzinach dotkniętych przemocą może pojawiać się zagrożenie zdrowia lub życia dzieci. W takich sytuacjach, zgodnie z obowiązującymi przepisami, pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo zabrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art.115§ 11 Kodeksu karnego, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo wychowawczej. Decyzję w tej sprawie pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką.

Na terenie Miasta Skierniewice funkcjonuje jedna placówka wielofunkcyjna (socjalizująca, interwencyjna, zapewniająca opiekę i wychowanie dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki) – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom” przy ul. Nowobielańskiej 100.

Z danych Miejskiego Ośrodka pomocy Rodzinie w Skierniewicach wynika, że z funkcjonujących na terenie Miasta Skierniewice rodzin zastępczych zdecydowaną większość stanowiły i stanowią rodziny zastępcze spokrewnione. Od dnia 01.01.2012r. w związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziną zastępczą spokrewnioną mogą być jedynie wstępni lub rodzeństwo dziecka. Rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem stały się rodzinami zastępczymi niezawodowymi.

Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w mieście Skierniewice
(stan na dzień 31.12.2013r)

	Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem, w tym:			Razem
			Wielodzietne	Specjalistyczne	Pogotowie rodzinne	
Liczba rodzin zastępczych	39	27	2	-	1	69
Liczba dzieci w nich przebywających	54	35	11	-	3	103

Źródło: MOPR Skierniewice

Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w mieście Skierniewice
(stan na dzień 31.12.2014r)

	Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem, w tym:			Razem
			Wielodzietne	Specjalistyczne	Pogotowie rodzinne	
Liczba rodzin zastępczych	36	25	2	-	2	65
Liczba dzieci w nich przebywających	43	29	11	-	4	87

Źródło: MOPR Skierniewice

Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w mieście Skierniewice
(stan na dzień 31.12.2015r)

	Rodziny spokrewnione z dzieckiem	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe, w tym:			Razem
			Zawodowe	Rodzinne Domy Dziecka	O charakterze pogotowia rodzinnego	
Liczba rodzin zastępczych	36	21	0	2	2	61
Liczba dzieci w nich przebywających	43	24	0	10	6	83

Źródło: MOPR Skierniewice

Aktualnie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach szczególnym nadzorem obejmuje około 100 rodzin, w których jest podwyższona możliwość wystąpienia sytuacji zagrożenia funkcjonowania i prawidłowego pełnienia obowiązków rodzicielskich. Są to głównie rodziny z problemem nadużywania alkoholu, niezaradności życiowej oraz niewydolności wychowawczej. W rodzinach tych jest ponad 220 dzieci w różnym wieku. Najwięcej jest dzieci w wieku od zera do dziesięciu lat. W sytuacjach kryzysowych opiekę nad dziećmi gotowe są przejąć rodziny wspierające. Każda z rodzin zagrożonych ma jedną lub dwie rodziny wspierające. Liczba rodzin wymagających szczególnego nadzoru ulega zmianie w zależności od nasilania się występujących w nich problemów.

Efektywną, dodatkową formą pomocy dla rodzin przeżywających trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci udzielaną na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest objęcie rodzin pomocą asystenta rodziny. Od czerwca 2013r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Skierniewicach z rodzinami mającymi szczególne trudności w wypełnianiu ról społecznych, prawidłowym funkcjonowaniu i pokonywaniu trudności życiowych pracowali dwaj asystenci rodziny, a w 2015r. zatrudnionych było trzech asystentów rodziny. Rodziny, które wymagają wsparcia tą formą pomocy typowane są przez pracowników socjalnych lub są zobowiązane do pracy

z asystentem rodziny przez sąd. Swoimi usługami asystenci rodziny w 2015r. obejmowali 35 rodzin, w tym 2 rodziny do pracy z asystentem rodziny były zobowiązane przez sąd. W rodzinach objętych pomocą asystentów rodziny znajdowało się 76 dzieci.

Wsparciem dla rodzin funkcjonujących poprawnie jak i mających trudności w pełnieniu swych funkcji są też inne rodzaje świadczeń i pomocy, w tym udzielane w ramach ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz.U. z 2015r. poz. 114 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 169).

Liczba rodzin, które skorzystały z innych świadczeń, liczba świadczeń oraz kwoty zrealizowanych świadczeń w 2013r.

Wyszczególnienie	Rok 2013
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych	
Liczba rodzin	928
Kwota świadczeń w złotych	2 821 127
Świadczenia opiekuńcze	
Świadczenia pielęgnacyjne	
Liczba świadczeń	1 263
Kwota świadczeń w złotych	703 254
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	
Liczba świadczeń	491
Kwota świadczeń w złotych	49 100

Specjalny zasiłek opiekuńczy	
Liczba świadczeń	32
Kwota świadczeń w złotych	15 885
Zasiłek pielęgnacyjny	
Liczba świadczeń	9 440
Kwota świadczeń w złotych	1 444 932
Jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka	
Liczba świadczeń	140
Kwota świadczeń w złotych	140 000
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	
Liczba świadczeń	329
Kwota świadczeń w złotych	329 000
Opłacanie składki ubezpieczenia zdrowotnego	
Liczba osób	54
Kwota świadczeń w złotych	17539
Opłacanie składki ubezpieczenia społecznego	
Liczba osób	135
Kwota świadczeń w złotych	254 770
ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO	
Liczba rodzin	305
Liczba świadczeń	4 923
Kwota świadczeń w złotych	1 806 710
DODATKI MIESZKANIOWE	
Liczba rodzin	919
Kwota świadczeń w złotych	153 022

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2013 dla gminy M. Skierniewice

Liczba rodzin, które skorzystały z innych świadczeń, liczba świadczeń oraz kwoty zrealizowanych świadczeń w 2014r.

Wyszczególnienie	Rok 2014
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych	
Liczba rodzin	961
Kwota świadczeń w złotych	2 635 353
Świadczenia opiekuńcze	
Świadczenia pielęgnacyjne	
Liczba świadczeń	1 091
Kwota świadczeń w złotych	802 761
Specjalny zasiłek opiekuńczy	
Liczba świadczeń	45
Kwota świadczeń w złotych	25 480
Zasiłek pielęgnacyjny	
Liczba świadczeń	9 709
Kwota świadczeń w złotych	1 485 477
Jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka	
Liczba świadczeń	122
Kwota świadczeń w złotych	122 000
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	
Liczba świadczeń	350
Kwota świadczeń w złotych	350 000

Opłacanie składki ubezpieczenia zdrowotnego	
Liczba osób	47
Kwota świadczeń w złotych	21 151
Opłacanie składki ubezpieczenia społecznego	
Liczba osób	122
Kwota świadczeń w złotych	231 356
Zasiłek dla opiekuna	
Liczba świadczeń	516
Kwota świadczeń w złotych	263 450
ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO	
Liczba rodzin	342
Liczba świadczeń	5 016
Kwota świadczeń w złotych	1 912 705
DODATKI MIESZKANIOWE	
Liczba rodzin	928
Kwota świadczeń w złotych	152 185

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2014 dla gminy M. Skierniewice

Liczba rodzin i osób, które skorzystały z innych świadczeń, liczba świadczeń oraz kwoty zrealizowanych świadczeń w 2015r.

ŚWIADCZENIA RODZINNE	
Zasiłki rodzinne	
Liczba osób	1 741
Kwota świadczeń w złotych	1 732 878,00

Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	
Liczba osób	73
Kwota świadczeń w złotych	197 805,00
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	
Liczba osób	99
Kwota świadczeń w złotych	99 000,00
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	
Liczba osób	93
Kwota świadczeń w złotych	155 275,00
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	
Liczba osób	109
Kwota świadczeń w złotych	89 180,00
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	
Liczba osób	1 070
Kwota świadczeń w złotych	107 000,00
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	
Liczba osób	259
Kwota świadczeń w złotych	212 760,00
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	
Liczba osób	18

Kwota świadczeń w złotych	7 365,00
Zasiłek pielęgnacyjny	
Liczba osób	926
Kwota świadczeń w złotych	1 538 109,00
Świadczenie pielęgnacyjne	
Liczba osób	126
Kwota świadczeń w złotych	1 536 733,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	
Liczba osób	27
Kwota świadczeń w złotych	119 566,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	
Liczba osób	338
Kwota świadczeń w złotych	338 000,00
Zasiłek dla opiekuna	
Liczba osób	26
Kwota świadczeń w złotych	154 336,10
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	
Liczba osób	132
Kwota świadczeń w złotych	394 050,83
ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO	
Liczba osób	475
Kwota świadczeń w złotych	1 988 982,00

DODATKI MIESZKANIOWE	
Liczba rodzin	880
Kwota świadczeń w złotych	133 541,00

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2015 dla gminy M. Skierniewice

Od 1 kwietnia 2016r. na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016r. poz 195) wchodzi w życie „Program Rodzina 500+”. Program ten to systemowe wsparcie dla rodziców oraz opiekunów dzieci do 18r. życia. Każda rodzina z minimum dwojgiem dzieci niepełnoletnich ma prawo otrzymać 500zł na drugie i każde kolejne dziecko, a w przypadku rodzin z dochodem poniżej 800zł na osobę wsparcie jest należne na każde dziecko w rodzinie, także na jedynaka.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU

- 1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;**
- 2. Konwencja o Prawach dziecka;**
- 3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2015r. poz 1445);**
- 4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r poz.332 z późn. zm.);**
- 5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 292, poz 1720);**
- 6. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2015r. poz.163 z późn. zm.);**
- 7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz 1390)**
- 8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016r. poz 195)**

III. ANALIZA SWOT

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017. • „Program Rodzina 500+” • Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny. • Doświadczenie wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny, w tym pracowników służb pomocy społecznej. • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, policji, kuratorów. • Współpraca i komunikacja instytucji pozarządowych z rządowymi. • Wysoki poziom koordynacji działań podmiotów zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży. • Działania samorządu na rzecz zapobiegania dysfunkcji rodziny. • Zabezpieczenie dostępu do różnych form spędzania czasu wolnego. • Funkcjonowanie na terenie miasta placówek służby zdrowia oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. • Dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe. • Baza instytucji wspierających rodzinę, 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom bezrobocia. • Wzrastający wskaźnik ubóstwa. • Niskie kryterium dochodowe do otrzymywania świadczeń socjalnych i świadczeń rodzinnych. • Brak nawyków korzystania ze specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. • Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych. • Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie. • Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych. • Brak współdziałania rodziców w zakresie edukacji dzieci. • Zbyt mała aktywność społeczna w zakresie organizacji wsparcia i grup samopomocowych. • Ograniczona liczba miejsc w przedszkolach. • Niedostateczna liczba specjalistów do pracy z rodziną. • Nieadekwatna do potrzeb liczba zatrudnionych pracowników merytorycznych. • Niewystarczająca ilość ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie. • Brak na terenie Gminy placówek resocjalizacyjnych, placówek dla

w tym: Policja, Sąd, MOPR, Organizacje Pozarządowe.	nieletnich oraz samotnych matek.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Polityka państwa przyjazna rodzinom. • Spadek bezrobocia. • Zmiana mentalności w zakresie postrzegania rodzin dysfunkcyjnych. • Współpraca rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych. • Zatrudnienie asystentów rodziny. • Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej. • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. • Większa aktywność organizacji pozarządowych. • Rozwój wolontariatu. • Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych. • Zwiększenie środków finansowych w obszarze pomocy społecznej, edukacji i wychowania. 	<ul style="list-style-type: none"> • Osłabienie więzi rodzinnej. • Wzrost kosztów utrzymania rodziny. • Rozszerzenie zjawisk patologicznych, przemoc, narkomania, alkoholizm, nierealizowanie obowiązku szkolnego przez młodzież. • Osłabienie funkcji opiekuńczej i wychowawczej rodziny. • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej i zjawisko dziedziczenia biedy. • Rozszerzenie kręgów ubóstwa. • Brak możliwości zaspokajania uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodziny. • Brak możliwości kształcenia adekwatnego do perspektyw zatrudnienia. • Wzrost bezrobocia powodujący rozwój patologii społecznej, osłabienie instytucji rodziny, dziedziczenie bezrobocia.

IV. MISJA

Odpowiedzialność państwa za losy członków społeczeństwa przejawia się w ochronie i wspieraniu rodziny przy współpracy społeczności w której rodzina funkcjonuje.

V. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE

Cel główny programu:

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

- Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.
- Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.
- Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

VI. REALIZACJA PROGRAMU

Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
Cel szczegółowy 1: Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.				
Diagnozowanie rodzin wymagających wsparcia	2016-2018	MOPR	Liczba rodzin wymagających wsparcia	Środki własne realizatorów działania
Praca socjalna w oparciu o plan pracy z rodziną i kontrakt socjalny	2016-2018	MOPR	Liczba wspieranych rodzin	Środki własne realizatorów działania
Wspieranie rodzin i dzieci przez asystentów rodziny lub pracowników socjalnych	2016-2018	MOPR	Liczba wspieranych rodzin	Środki własne realizatorów działania
Wspieranie ośrodków wsparcia działających na rzecz dzieci i młodzieży	2016-2018	MOPR, Gmina, Placówki Oświatowe,	Liczba ośrodków objętych wsparciem	Środki własne Realizatorów i środki zewnętrzne
Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne i pedagogiczne	2016-2018	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, MOPR, Placówki Oświatowe, PUP	Liczba porad	Środki własne Realizatorów i środki zewnętrzne
Promowanie rodzinnej integracji	2016-2018	Placówki Oświatowe, Gmina, Organizacje Pozarządowe, MOPR, MCK, lokalne media	Liczba imprez, spotkań integracyjnych	Środki własne Realizatorów i środki zewnętrzne
Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	2016-2018	Gmina, MOPR, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Placówki Oświatowe	Liczba kursów, warsztatów, Liczba uczestników	Środki własne Realizatorów i środki zewnętrzne
Cel szczegółowy 2: Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.				
Analiza sytuacji rodzin, których	2016-2018	MOPR, Placówki Oświatowe, Poradnia	Liczba analizowanych	Środki własne Realizatorów

dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej		Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, KMP, Straż Miejska.	rodzin	działania
Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	2016-2018	MOPR, Placówki Oświatowe, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, KMP, Straż Miejska.	Liczba monitorowanych rodzin	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w tym pomoc psychologiczna i prawna)	2016-2018	Gmina, MOPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Placówki Oświatowe, Ośrodek Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba udzielanych konsultacji i porad	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Terapie i mediacje	2016-2018	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, MOPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Stowarzyszenie Rozwoju Rodzin „Focus”	Liczba terapii i mediacji	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Usługi opiekuńcze	2016-2018	MOPR	Liczba rodzin objętych usługami	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Organizowanie grup wsparcia (w razie potrzeb)	2016-2018	Gmina, MOPR	Liczba zorganizowanych grup	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Tworzenie/rozwój dziennych ośrodków wsparcia(w razie potrzeb)	2016-2018	Gmina, MOPR, Organizacje pozarządowe	Liczba dziennych ośrodków wsparcia	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Cel szczegółowy 3: Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.				
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej	2016-2018	Gmina, MOPR, Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin objętych pomocą	Środki własne Realizatorów działania

rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej				i środki zewnętrzne
Pomoc w utrzymaniu lub pozyskaniu mieszkania rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	2016-2018	Gmina, MOPR	Liczba rodzin, którym udzielono pomocy	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	2016-2018	MOPR, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	Liczba monitorowanych rodzin	Środki własne Realizatorów działania
Organizowanie wycieczek dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2016-2018	Gmina, MOPR, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba zorganizowanych form wycieczek, liczba uczestników wycieczek	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Kierowanie rodzin do Hostelu dla Ofiar Przemocy	2016-2018	Gmina, Hostel dla Ofiar Przemocy, MOPR, Policja	Liczba skierowanych rodzin	Środki własne Realizatorów działania
Finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających (wraz z potrzebami)	2016-2018	Gmina, MOPR	Liczba rodzin wspierających	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających i	2016-2018	Gmina, MOPR	Liczba szkoleń	Środki własne Realizatorów działania

asystentów rodziny (w razie potrzeby)				
Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzynie zastępczej, placówce opiekuńczo- wychowawczej	2016- 2018	Gmina, MOPR	Liczba umieszczonych dzieci	Środki własne Realizatorów działania

VII. PROJEKTOWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Samorząd województwa
2. Samorząd gminy
3. Administracja rządowa (Ministerstwo, Wojewoda)
4. Organizacje pozarządowe
5. Środki zewnętrzne, w tym fundusze strukturalne
6. Inne

VIII. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

W wyniku działań podejmowanych w ramach realizowania programu przewiduje się osiągnięcie następujących rezultatów:

- Poprawienie funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i rodzin dysfunkcyjnych;
- Przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej;
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych;
- Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie;
- Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka;
- Poprawa świadomości rodziców w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji rodzicielskich;
- Wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielania asystenta rodziny.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach.

Prowadzenie monitoringu i ewaluacji realizacji programu daje możliwość sprawdzenia czy zrealizowane zostały zaplanowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych zamierzeń.

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach programu działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu.

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz w jaki sposób udało się je osiągnąć i czy pozwoliły one oraz w jakim stopniu na realizację celów programu.

Ewaluacja Programu będzie odbywać się na bieżąco przez cały czas. Raport z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzany co roku. Równoległe trwać będzie proces monitorowania programu. Na zakończenie okresu trwania programu (grudzień 2018r.) Przeprowadzone zostanie podsumowanie i analiza z raportów rocznych oraz ewaluacja końcowa programu. W przypadku przedłużenia czasu trwania oraz modyfikacji programu założenia metodologii ewaluacji i monitoringu będą odpowiednio dostosowane.

Ewaluacja programu pozwoli na doskonalenie podejmowanych działań w ramach programu, uzyskanie informacji o efektach wdrażania programu oraz odpowiedzi na pytania związane z realizacją programu, wzrost jakości programu, pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie programu wśród wszystkich zainteresowanych jego funkcjonowaniem i efektami.

Kryterium Ewaluacji:

Ewaluacja będzie prowadzona według kryterium adekwatności, trwałości oraz użyteczności. Informacje zebrane w ramach monitoringu i ewaluacji odpowiedzą na pytanie, czy i do jakiego stopnia cele programu są odpowiednie do zmieniających się potrzeb priorytetów na poziomie Gminy. Monitoring i ewaluacja pozwoli też na uzyskanie informacji, czy i w jaki zakresie program wymaga aktualizacji przeformułowania lub zmian postawionych celów. Monitoring i ewaluacja programu odbywać się będzie wg. kryterium odpowiedności realizowanych przedsięwzięć w ramach programu w stosunku do potrzeb lokalnych na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji. Ewaluacja wg. kryterium użyteczności oraz trwałości ma na celu

uzyskanie informacji na temat zależności pomiędzy potrzebami rzeczywistymi wdrażanego programu, a rezultatami oraz jego efektami. Każde kryterium może być mierzone różnie – może posiadać różne miary wartości (wskaźniki) – zaplanowane w programie.